

Misjoniteated

Nr. 9/10.

Tallinnas, 1931.

10. aastakäik.

Enesetundmine.

Meie waimu- ja hingeelu wõiks wõrrelda kiiinlaga, mis walgustab ümbrust, kuid mitte iseennast. Walgustatud taewakeha saadab endast walguje kiired maailmaruumis kaugemate tähtedeni, aga tema oma isemuses on nii piine, et jeda ei wõi läbi näha.

Meelte abil meie waim tunnetab worme, wärwe ja toone, lühidalt kõiki maailma omadusi. Kuid inimene ei wõi ennast waadelda teisiti, kui ainult oma iseeelu ja iseteadmuse läbi. Meie waim lahendab nii mõnegi mõistatuse, kuid endale kõige lähemat ta ei suuda mõista. Ja see on meie oma „mina“.

See isefäraline ebafelgus tuleb ette ka meie oma keha juures. Meie näeme kõiki teiji asju jagedamini ja paremini, kui iseennast. Palju oma kehafi meie pole iialgi näinud. Meie wõime endale ette kujutada tuttawaid ilma waewata, kui nad ka ära on, ja isegi wõõraid, keda wõib-olla oleme näinud ainult üks kord ja sedagi mööda minnes. Aga enda ijkut meie ei suuda ette kujutada, kuigi oleme seisnud nii palju kordi peegli ees. Pilt, mida me jaame enesest, on väga tume, ebatäpne ja kaheldaw.

Kas see puudus ei ole nii mõnelgi tähelepanudaw? Miks on Looja jeda nii korraldanud? Kas ei tunne igaiüks õigustatud olewat küjuna: Ma tunnen nii palju asju, aga mispärast ennast nii wähe? Mida meie juba tunneme, jeda meie ei waatle enam kaua. Aga et me oleme endaga alati ebafelguses, siis meie uudishimu ja tähelepanu on alati ärewuses, et uurida iseennast. Nii tunneb igaiüks, kelle waatlemise epe ei ole muu kui ise, see on inimene.

Inimese hingeelu ei wõida waadelda otsekohe meelte abil. Waimulikkudes asjades tõekspidamise meie ei omanda oma tegevuse, mõtete, soowide ja tunnete läbi. Siin peab tulema appi mingi teine jõud: Piüha Waimu mõju, kes ainult on wõimas, jeda waimulikkude elu ülal pidama ja hoidma. Aga et taewa ja maa Looja on annud inimesele mõistuse, millega ta wõib teha wahet, mis on hea ja paha, nii siis ta peab wõima ka kindlaks teha, kas

ta on saanud lähemale jumalafarnadusele wõi maailmale ja patule. Nii, nagu inimene korraldab oma iseeelu, kujunewad ka meelelaad, elusihid, sõnad ja teod. Looja plaan on tuua inimest Waimu mõju ja oma sõna läbi ühendusse igawese eluga.

Et aga saawutada jeda elu ilimat eesmärki, peame enne saawutama kõige maapealse tarkuse põhjaluse, enesetundmise. Seest enesetundmine on esimene samm eluparanduseks. Ja, enesetundmine saadab jumalatundmisele. Sellepärast oli ka iühe wanaaegse õpetlase põhimõte: „Tunne iseennast!“ Piüha kiri soowitab sama abinõu jumaliku tarkuse omandamiseks: „Katsuge iseendid läbi, kas teie olete usus.“ Ilma selleta oleme wõimetud nägema nii hääd ja jumalikkude, kui ka oma patust seisukorda. Kuidas wõim ma kedagi weendumusele wiia tema ekkitustes, kui ma ei tea, misjagused ekkitawad on temal? Ehk kuidas wõim ma iühte asja parandada, mille wigaga ma ei tunne?

Minult wähe inimesi otjustawad enese üle õieti, sellepärast paljud peawad oma puudusi woorusteks, hindawad häid põhimõtteid ja omadusi kord kõrgelt kord madalalt. Nende elu on harwa kooskõlas nende oma ideaalidega. Nende üks sõna räägib teisele wastu, ja üks teguwis on wastukäiw teisele. Meil ei ole iseiseiswust. Meil puudub jela-roog elus; sellepärast olufordade wool kujuk neid kaasa. Nad waatawad küll jadama poole, kuhu jõuawad, kuid ei waata laewa, millel jõidawad. Minult see, kes ennast läbi katsub ja lasseb end juhataada Jumala Waimul, wõib olla teenäitajaks ka teistele. Seest kuidas wõib see teiji aidata, kellest enesearmastus ja õigus wälja paistab. Sellepärast ei ole ime, kui ta arwab, et tema ümbrus põlgab teda; kuna teised otjustawad tema üle õieti, ta ei tunne iseennast. Sellest tuleb temale igal pool komistusi, ta kohtab arusaamatusi ja kannatab alati waenulikkude ja armastuseta oleku all.

Mõni kujutab küll ette, et ta olewat hea ja leplik oma wenna wastu, kes teda haawanud, seest tema pakub temale kätt andestamiseks, kuid on siis ki waenulik. Ta piütab küll wäliselt elada temaga

rahus, kuid südames kannab siiski viha. Nii mõnigi peab end kasiinaks ja kõlblikuks sellepärast, et tema ei ole teistestarnastesse nõrkustesse langenud; aga ta ei mõtlegi sellele, missugused olukorrad teda langemise eest hoidsid. Võib olla oli see vähem jälkus patu vastu, kui patustamise võimaluse puudus või ka hirm avaliku häbi eest, mis kind on kõrwalekaldumisest tagasi hoidnud.

Mõni on küll igal pool valmis aitama, ta püüab pakkuda oma abi ja toetust, olgu oma elus ehk koguduses, aga ta ei märka, et auahnus naeratab tema südame tagaseinal ja juhib tema tegewust. Häameelega ta tahaks teha hääd, aga ta soovib jäljuures ka nägijaid. See pettumus eneses on liig vähe enesetundmise ja suurema ehk vähema enesepettuse tulemus.

Sellepärast igaüks peaks küsimuse seadma: Missugune seisukoht on minul kõige rahwa ees ja koguduse elus?

Seda küsimust meie ei või ju vastata ilma igapäevase, Sumala waimust juhitud eneseläbikatsumiseta. Alles seeläbi, et meie ise oma südame vaatlemisega saame teadlikuks salajasemates kohustustes ja tundmustes ja võime ära näha hää ja kurja tagajärgi, tunneme iseennast. Ja alles siis meil on kindel ja usaldatav moodsupuu teiste inimeste üle otustamiseks. Kes aga ei ole läbi katsumud oma Mina, oma siseelu põhjalikult, ei peaks mitte julgema arvustada teiste teguviise ja sõnu. Sest ta otustab väga päalistaudselt ainult välise ilmuwuse järele. Ja arvustamine, laitmise, hukkamõistmine võib kergesti purustada ühenduse, mis hoiab meid koos. Siis võib minna waenlasel korda, tõmmata meid oma võrku; meid haarab maailma hõel elu.

Kui inimene ei ole selgusel ise enda üle ja oma tunnete põhjuse üle, kuidas ta võib siis mõista teiste saladusi, südame mõjundeid. Kes ise ennast läbi katsub, tuletab alati meele oma nõrkusi, ja otustab ka oma kaasainimeste puudusi tagasihoidmatult. Nõnda siis, enesetundmine viib õigele inimesetundmisele. Inimesetundmine on aga tarvilik hingedewõitmiseks. Sgale tõsisele kristlasele on enesetundmisest suur tähendus, sest ainult sel teel ta omandab täiuse Kristuses.

Sga algus on raske, nii ka eneseläbikatsumises. Kui kergesti wäime jäljuures. Ehk meie jätame selle meelega tegemata, et mitte puudutada seda ja teist südametunnistuse haawa, mis on weel väga walus. Mõnikord lükkame selle edasi, sest mingi asi seob meid weel. Ikka ja jälle püüab meie meelitaw endarmastus meie waimufilmi tumestada, et meie ei näeks oma wigu ja nõrkusi. Sgaüks, kes tunneb iseennast, peab ütleva apostel Paulusega: „Sest ma tean, et minu sees ei ela mitte head“ (Rom. 7, 18). Ja ta on alati sunnitud olema sõjalal oma Minaga. Nii me peame esiteks panema

waikima auahnuse, uhkuse, ahnuse, lõbuhimu, ätilisuse ja wihastamise, et võiksime kuulda Sumala waimu manitsewat häält, siis võime Samueliga öelda: „Käägi, sest su sulane kuuleb!“ (1. Sam. 3, 10). Mõttele iga tegewuse juures oma elus: kas on see tehtud Kristuse meeles ja wainus? ehk on sääl mängus olnud mingi enesekasupüüdlif tegur? Ja siis tee kiiresti otsus õiguse kasuks. Südametunnistus teeb kind ka selles tähelepanelikuks. Anna ära oma enesekasupüüdlifkus, kuigi wiimane on wisa vastu panema. Mõttele järele iga teo üle, millega sina tegid kas hääd või halba ühele inimesele. Miks oled ja seda teinud? Mis wiis kind seda sammu astuma? Ja püüa täpse ja selge pilguga leida salajased põhjused, kui nad ka end nii wäga warjavad. Sina oled wast talitanud kiirustades ehk järelekaalumatu? Võib olla mõned olukorrad üllatasid kind, nii et sulle jäi üle vähe aega otustamiseks. Ka siis ärge jätke järele, et süweneda endasse ja küfida eneselt, kust tulid tundmused, mis kind liigutasid ja kas oli hää lasta end sel filmapilgul nendest walitseda. Võib olla ja oled oma ettewaatamatuse läbi wendade filmis langenud, kes muidu seisid sulle wäga ligidal, sest nad ei ole näinud kind iialgi nii nõrgana. Ehk, millest see tuleb, et ja mõnikord oma sõnade pärast oled sattunud rõhutatud meeleollu? Mis oli sinu kiirustamise tõfine põhjus? Kas ei ole mitte sinu edewus, mis ejile tuleb vastu sinu tahtmist? Kas see ei ole mitte sinu haiglane auahnus, mida ja püüad küll salata, kuid annad end siiski tema alamaks? Kas ei ole see ahnus, mis kind teeb oma orjaks ja häwitab sinu hääd omadused? Kui ja ennast tõsijelt järele katsum, siis sinu meelelaadi tõelised tegurid ei jää iialgi saladusse.

Kui Piha Waim on awanud sinu südame, nii et ja wõid end näha õiges walguses, siis palu Sumalat, et ta kõrwaldaks kõik pahad mõjundid sinu elus. Mis kasu võib olla sulle näiteks inimlikust aust, mida ja ei ole sugugi ära teeninud? Miks tahad katta oma ihul mädahaawa ilusa kattega, mis ei ole sinu oma, ja püüda seda warjata inimeste eest, arstimise asemel? Oled jina sellepärast täielikum, et inimesed kind austavad? Sa võib-olla ei wõi ennast tähele panna mõne tegewuse või mõtte pärast. Kõikteadjale Sumalale ja ei wõi midagi petta, sest tema näeb sinu nõrkusi, millest ja ei taha wabaneda.

Sgapäevase elu keerus sul puudub muidugi aeg ja huwi wõtta ennast vaatlemise alla. Päew on määratud töö jaoks; puutume kokku inimestega. Siin peame wäljendama oma põhimõtteid, mida oleme omaks wõtnud. Aga kui üksildus meid jälle eraldab, kui kõik ümbrus meie ümber waikib ja meie ei kuule muid kui ainult iseennast ja Sumalat, siis on kohane aeg tõsiseks enesewaatluseks. Wõodus juba näib meid sundivat süwenema endasse. Ja päewafüüdmused moodsuvad meie waimufil-

mi ees, et meid wirgutada järelemõtlemisele. Siis katku ennast läbi nagu Jumala sõna käseb, kas sa oled olnud ufus, kas sa oled tegutsenud ja mõelnud õieti, nagu Õnnistegija soov.

Sa olid, mõib olla, ärritatud, said kohe vihaseks tühise asja pärast ja haavasid seega oma wastast, naabrit või tuttavat. Mõib olla sa ei ole mõelnud sellele, et sulle pole tehtud paha meelega, vaid ainult ettevaatamatusest ja kergemeelsusest. Kui ruttu sa oleksid pidanud ka andestama. Vähemalt kristlasena sa ei oleks pidanud andma vihale maad. Kas sa tunned siis, et sa ei oleks mitte õieti talitanud, kui sa oleksid võtnud teise seisukoha? Tõsi on, et sinu endaarmastus mõib sulle soovitada: sinu pahameele eiletulek on ka wabandataw, sest sa olid ju sel ajal pahas tujus. Ja kui ollakse pahas tujus, siis kõik sõnad ei või olla asetatud kuldsele kesktele. Kui sa ometi teadsid, et sind waewas mingi pahandus või sul oli vähemalt seesugune tunne, miks lased sina siis oma tunnete ohjad lahti? Sa teadsid, et oled nuffer ja pahas meeleolus, miks sa ei püüdnud saada toetust sellelt, kes oleks võinud sind wälja aidata kurwast seisuforrast? Ja, sul oleks olnud tarwis paluda

ainult Õnnistegijat, siis sa oleksid võinud waikida oma oluforras, kuigi sul oleks olnud põhjust wihaastamiseks. Sest on ju teada, et inimene wihaastades näeb asja teisiti, kui ta on tõeliselt. Temaga on samane lugu, kui joobnuga. Aga sina, mõib olla, ei ole mitte ükskord waid alati kaldum ägedaksnaamisele. Sinu enesearmastus soovistab sulle: See on juba sinu iseloomu wiga, mis päritud. Ei saa ju teisiti olla, kui on iseloom. Aga, kes tahab tõendada, et see on just loomuwiga? Kuidas sa mõid ennast walitseda siis, kui oled teatud jeltskonnas ja pead endas kerkiwaid tundeid piirama? Ehk kust tuleb see, kui sa oled kusti, kus paljud sind tähele panewad, et sa arwestad nende tähelepanekuga? Waata nüüd, need tunnid, mil sa mõisid olla wihaastumise üle walitseja, on sinu walelikkuse päälkaebajad. Milllega sa oled saanud hakkama ükskord, kas sa ei peaks saama sellega hakkama ka alati?

Nii umbes on kristlase kõne endaga üffilduse filmapildudel enesewaatlemiseks ja uurimiseks. Kes on harjunud iga päew end läbi katsuma, jellel paljunewad jumalikud woorused.

F. L.

„Jä, anna neile andeks!“

Kui palju jõudu, troosti ja julgustust on nendes jurewa Õnnistegija sõnades. Täieline armastuse wägi leiab nendes wäljendust ja püüab murda teed inimsüdamesse, isegi kõwa ja waenulise waenlase südamesse. Milline tunnete soojus ja milline anduwus Jeesusest awalbus nendes tema oma rahwale ja tagatijajatele! Ristil ta peab wiimase jutluse oma rahwale. See on lühike ja mõjuw. Need sõnad lähewad paganliku pealiku südamesse ja sunniwad teda wäljendama: „See inimene oli tõesti õige!“ (Luk. 23, 47). Gestpalwe wägi toob enesetundmisele ja arusaamisele.

„Jä, anna neile andeks!“ olid esimesed Jeesuse sõnad ristil. Rahuliselt ja sõnalausumata ta kannatas kõike. Prohwet Jესaja ütelus läks täide: „Wõlga on taga aetud tema käest, ja teda on waewatud; aga ta pole mitte oma juud lahti teinud kui tall, mis wiiake tappa, ja kui lammas, kes juu finni peab oma niitjate ees, nõnda ei ole ta mitte oma juud lahti teinud.“ (Sej. 53, 7; Mat. 27, 12—14.) Waenlastest teotatuna, jüngeritest mahajäetuna ja waludest piinatuna Jumala Tall on waikne ja kannatlik. Etteheidete asemel Jeesus leidis wabandust piinajatele.

„Nad ei tea, mis nad teewad.“ Kas nad ei võinud ega pidanud seda teadma? Kas prohwetid ei olnud seda Messiaft ette öelnud? Kas nad ei teadnud tema sündimiskohta (Miika 5, 1), te-

ma ülesastumise aega (Mat. 2, 45; Tan. 9, 25—27; Mark. 1, 15) ja weel muud? Kas ei olnud tema õpetused ja imeteod parimaks tõenduseks tema Messia ülesandest? (Joh. 10, 30—38.) Ja ometi nad ei olnud teadlikud? Jeesuse sõnad: „Teie ei ole mitte tahtnud“ selgitawad nende miteteadlikkuse saladuse. (Mat. 23, 37.) Ainult niifuguse südamega rahwamasse mõis käia pimedast peast oma juhtide järel ja julmilt hüüda: „Tema weri tulgu meie peale ja meie laste peale!“ (Mat. 27, 25.) Nii nad mõtsid aimamatult enda peale needmise teadliku pimeoleku ja südamekõwaduse läbi. Kergel käel nad wahestasid Jeesuse, õige „Jä Poja“ Barrabasje — wale „Jä Poja“ (Barrabas tähendab „ifa poeg“) — wastu. Nad olid järele kaalunud ja talitasid teadlikult, ja ometi Jeesus leiab oma armastuses nende jaoks wabandust: „Nad ei tea mitte.“ Tal oli hale rahwa pärast, mis oli kui kari karjajeta. (Mat. 9, 36.) See hale tunne aga oli armastus oma rahwa wastu, armastus, mis leidis wabandust ka kõige pahema jaoks.

Jeesuse ülalpidamise eeskuju ristil leidis järeletegemist tema jüngerite seas. Peetrus, kes enne oli walmis enneaegu rääkima ja huffa mõistma, leidis rahwa kogunemisel templis parajasti oma rahwa ja nende ülemate wabanduseks õrnu sõnu kui ta ütles: „Sa nüüd, wennad, tean mina,

et teie jeda olete teinud r u m a l u j e pärast, nõnda kui teie ülemadki." (Apt. 3, 17.) Slegi õige ja teravmeelne Paulus, kes pidi nii palju kannatama oma rahwa tooruse pärast, mõis siiski öelda: „Mida ükski jellesinatse maailma ülematest ei ole tunnud; sest kui nemad jeda oleksid tunnud, siis ei oleks nemad au Issandat mitte risti löönud.“ (1. Kor. 2, 8.) Jumal teab, kui palju hingi nende joojade wabandusjõnade läbi on toodud enesetundmisele, arusaamisele ja kahetsujele ja keda on ära päästetud.

Kas Jesuse eeskuju ei meelita ka meid? Kas ei ole mitte jee waim, mida lähleb meile, kui kohtuaja rahwale, tarwis? Manitseb ju apostel Paulus oma kirjas Ewefuse rahwale (4, 31. 32.):

„Kõik wihastus ja tuline wiha; ja kärim ja teotamine saagu kaugele teist ära kõige kurjusega. Aga olge üksteise wastu helded, siidamest haledad ja andke üksteisele andeks, nõnda kui ka Jumal Kristuse jees teile on andeks annud.“

Muidugi jeda on kergem öelda kui teha. Jonnakas siida paneb tihti jellele wastu. Ja ometi, kui õnnis on andestada. On kergendusi jelleks. Mõte Rooma r. 3, 23 jalmis tuletab meile meele meie oma pattu. Ja niisugune enesetundmine teeb meid ettewaatlikuks teiste patuste wastu. Kui tahame ise arnu, siis awaldame jeda endast ka teistele. Sa ütled: „Ma sain haawatud, minu au on jalgade alla sõtkutud, minu ärile toob jee kahju.“ Näa, jee mõis kõik nii olla. Mis tahad sina siis teha? Wiha kanda, kätte maksta? Sa teed endale kahju. — „Inimene on jee, mis ta tõelikkuses on, ja ei mitte, nagu inimesed rääginwad, et ta olewat jarnane. Isseloom on jee, millega ta esineb Jumala ees; jelle külge ei mõi ükski kätt pista, ainult isik ise mõib jeda rikkuda. Tema elukutse on jee, mis ta ise on, nagu inimesed ütlewad; jee mõib kannatada kahju. Elukutse ja luupidamine on ainult jelle aja jaoks, kuna igawik aga igawiku jaoks.“ — „Mõida jina kurja heaga ära,“ on kõige parem põhimõte. (Rom. 12, 21.). Üks mõttetera ütled: „Sääd kurjaga kasuda on jaatanlik, kurja kurjaga kasuta on loomalik, hääd hääga kasuda on inimlik, kurja hääga kasuda on jumalik.“

Andestamisega on nagu hamba wäljatõmbamisega: walus, kuid kiirelt mööduw. Bacon ütles: „Kes ei mõi andestada, lõhub jilla, millest ta oleks pidanud minema üle igawikku.“ Kogu äralunastusplaani mõib märkida ühe sõnaga — andestamine. Andestamiseta pole õndsust.

„Anna andeks meile meie wõlad.“ Kui saagedasti tuleb jee palwe üle meie huulte. Kas mõtleme aga ka teisele palwe osale: „kui ka meie andeks anname oma wõlglastele?“ Sellega kinnitame ise, et meie palwe peab leidma kuulmiski ainult niisugusel andestamise määral, mida meie ise

näitame üles ligimestele. See on tähtis. Tuntud ewangelist Moody seletas: „Kord palus mind üks härra abikaasaga, et ma, räägiks nende hinge seiskorra üle. Ta näis olewat väga mures, ja ma uskusin, et wõin teda rõõmustada. Kuid mida enam ma rääkisin, jeda kurwemaks muutus asi. Ma mõtlesin iseendas, et jäl peab olema küll iseäraline tahtistus teel, ja ma palusin jeda minuga palwetada. Ma algasin pääle lauise wiisi ja ta kordas, kuni ma jõudsin palweni: Ja anna andeks meile meie wõlad, kui ka meie andeks anname oma wõlglastele.“ Sinna ta jäi peatuma. Ma kordasin uuesti, aga ta ütles: Seda ma ei mõi paluda. Ma tunnen kedagi, kellele ma ei mõi andeks anda. „Aha,“ ütlesin mina, „jelles seisab teie raskus. Edasi minna ei ole kasu. Kui sa ei anna andeks oma ligimestele, siis Jumal ei anna ka iialgi andeks. See on seadus taewast.“ Ma lahtusin jäält tagajärjeta. Siljem jain kuulda, ta on nõdrameeliete ajutuses. Ma usun, leppimatus on wiinud jeda nõdrameelisejuni.“

Me peame andma andeks teistele, nagu Jumal annab meile andeks. Kui keegi on teinud sulle sõnadega halba, ära pane jeda tähele. Aga tee nõnda, nagu Prantsuse kuningas Ludwig XII: Troonile astumisel kuningal oli palju waenlasi, kes walmistasid temale palju raskusi. Troonile saanud, ta laskis walmistada nimekirja kõigist nendest meestest ja märkis iga nime juure musta risti. Kui tema waenlased jellest kuulsid, et jee tähendawat nende jurmatust, nad põgenesid hirmust. Kuningas aga saatis neile läkituskirja ja teatas, et nad wõiwad rahustuda ja tulla tagasi. Ta olewat märkinud iga nime musta ristiga ainult jellepärast, et jäljuures meele tuletada ristilöödud Kristust ja jelle eeskujule järele teha, kes ristil rääkis: „Aa, anna neile andeks!“

Ja, kas peame siis kõike andestama, kinni katma ja hääks kiitma? Ei, jeda mitte. Kurja ei mõi mitte nimetada hääks ega hääd kurjaks. „Mõudke, mis kohus,“ manitseb prohwet Jesaja. (1, 17). Mõudes ja piüides õiguse järele mõelge aga jellele, et kõige waljum õigus saab tihti kõige suuremaks ülekohutuks. Ja ülekohus on patt. On öeldud: „Kohus peab ilma halastuseta käima jelle peale, kes ei ole halastanud.“ (Saf. 2, 13.). Sellepärast oleme ennemini hääjüdamliised kui karmid oma otjusel ja ülalpidamises oma kaasinimeste wastu. Palume Issandat, et Jesuse waim, siidamest andestamise waim, leiaks enam ruumi meie siidames ja oleks meie koguduses; siis muutub mõnigi asi paremaks. Spime ristilöödud Snnistegijast pattu wihkama, kuid patuseid armastama ja siidamliises eestpalwes rääkima: „Aa, anna neile andeks!“ Kas tahame jeda kõijest wõtta?

M. Wind.

„Ära pane ka mitte kõiki sõnu tähele, mis räägitakse...“

(Kog. 7, 21.)

See on ju ükskord nii: meie oleme liig hellad enese juhtes. Meie ei suuda välja kannatada, kui kellelgi on meist mingi tühine arvamine. Nii kaua, kui ta jeda enesele peab, ei tea me sellest midagi ja meil on kõik hea. Aga kui ärewad oleme siis, kui kuuleme jeda nii kolmanda ja neljanda juust, mis see või teine meie kohta on ütelnud. Kui meie ise ka teame, et meil see wiga on, aga jiski teine peab meist kõige paremat mõtlema ja rääkima.

Meie ise aga ei ole sugugi nii inimsõbralikud omas otjustuses teiste üle. Taawet joomis, oma pattu peidetuna ja kaetuna, kuna tema otjus Naatani poolt jutustatud sündmuse üle oli wali ja — õige. Tema õige otjus tolle teise vastu maksis aga temale endale. Nii ütles ka Paulus Rom. 2, 1: „Seit sina teed jedasama, kes ja teise peale kohut mõistad.“ Me oleme ka juba nii tihti teiste üle otjustanud, ja kui see teine meie arwamist kuulis, ka nii midagi kolmandalt või neljandalt, siis oli ta niijama erutatud nagu meie tema arwamiste puhul ja siis hakkas teine alles kõijelt arwustama. Niisugusest wastastikusest otjustamisest on nii mõnigi pahandus tekkinud. Sääli juures võib ka võimalik olla, et mõlemad on õieti otjustanud. Neil oli mõlemail arwatavasti arwustatud wiga, ja nad ainult ei wõinud jeda jallida, et mõni teine jeda nägi ja oma arwamist jelle üle wäljendas.

Sellepärast: Ära pane kõike tähele, mis öeldakse. Ära wõta alati koha kõijelt. Mõtle sellele, et ja oled ka kunagi teiste üle otjustanud, ja kui ja neid kohtasid, siis olid ja ju lahke nende vastu ja ja mõtlejid endas: loodetawasti ei ole jeda temale edasi räägitud, mis ma rääkisin.

Niisuguste wäljenduste kuulmine teiste poolt meie üle võib mõnikord kergesti meie meele libedaks teha. Iga järgnew wäljendus, mida me

siis kuuleme, finnitab meid weel enesejualdamatuses. Meie mõtteilma ilmub jarnane arwustaja nagu meie waenlane ja wastane. Meie arwame, et tema nõu on ainult see, et meile kahju teha. Siis on aga hää, et korra niisugusele wastajele (mis võib-olla on ainult meie ettekujutus) õige jälle silma waadata. Minuga juhtus kord nõnda, et ma ühel niisugusel juhusel kokku saades oma mõtteilma wastajega awastasin endas waike imestusega, et ta ei olnudki nii paha. Ja ma ütlesin temale: „Kui hea on, kui wõidakse jälle isiklikult näha ja rääkida.“ Mõttes endale aga lisasin weel juure: „Pärast jeda, kui oled näinud alati ainult teiste filmade läbi ja kuulnud teiste juu läbi.“

Kui julle on awalik, et teine jind on ülekohutujelt arwustanud, siis ära weel koha keeruta tema wäljendusest kõit enda vastu. Kui jul on ka wõim selleks, siis waata mitmekordselt ette! Meie lapsed ja käsualused wõiwad wigu näha. Meie waike tütar ütles minu naijale: „Mamma, eks ole kõiji, papa ei wõi ju ometi taewasse jada?!“ On olemas inimeji, kes omas eesimatuses tahawad paawstile jarnaneda. Kuigi nende wead on awalikuks tulnud, jiski ei wõi keegi sellest rääkida. Need inimesed aga ei ole üldse tähelepanelikud oma suguste vastu. Sellepärast ära unusta: Wida ja ei taha, et julle tehakse, jeda ära tee ka ühelegi teisele! Wõi nagu Jeesus ütles: „Kõik nüiid, mis teie iial tahate, et inimesed teile peawad tegema, nõndajamuti tehke ka teie neile.“ (Mat. 7, 12.) Seepärast, oh inimene, ei wõi ja ennast mitte wabandada, kes ja iial kohut mõistad; seit mis asja sees sina teise peale kohut mõistad, mõistad ja iseennast hukka, seit sina teed jedasama, kes ja teiste peale kohut mõistad.“ (Rom. 2, 1.)

Waikest waatleja.

Kristliku elu põhimõtted.

Tihti tuleb ette, et meile mingi tõde, mis ette kantakse või loeme, ei lähe jiidamesse ega kanna meie elus wilja. See sünnib ka siis, kui meie jeda hästi järele mõtleme ja tema maksuust tunnustame. Ta ei paku meile jõudu ega rõõmu läbiwiimiseks.

See võib kord tulla sellest, et meie ei jüwene õige palwe ja andumisega ettekandesse; seit täielist rahuldust leiab inimene ainult siis, kui ta on midagi teinud kogu hingelise osawõtuga. See maksab iga tegemuse kohta. Ainult hea mälu võib

meile anda jeesmise ja arusaadawa mulje wälisilmalt ja meis esile kutsuda otjustamisjõudu, mille kaudu meie peame asuma uute tõdede juure, kui tahame neid endale kasutada. Kui kurwa pildi pakub meile see inimene, kes ilma kindla, ise jaawutamata ja wõitmata waimlise aluseta elust läbi läheb, ja end juhustest juhtida lasseb ja iga meelefulewa seisukoha järele kaalumata omaks wõtab.

Teiseks seisab mõne jaawutatud teadmise ka jutamatus jelles, et me jätame jeda oma läbieluga

ühendusse toomata, sest ainult mälu ei saavuta tagajärge. Nii kaua, kui meie asja jätame oma ette, võime teda pidada küll õigeks, häaks, ilusaks või tarvilikuks, aga meie elu keskus, meie hinge ja tahte sügavam põhi ei ole sellelt küllalt mõjutatud. See sünnib alles siis, kui meie enda jaoks mõõdapääsemata vajaduse — vajadus mis meist endast tuleb — ära tunneme ja Sumala abiga piüame tundud tõe läbi elada. Sumal ei pea mitte jääma ainult maa ja taeva loojaks, kes oma Poja inimeste jaoks ohverdas, vaid ta peab ka minu Sumalaks olema, ja ma pean patune olema, kes palavate pisaratega oma hinge ärapäastmise pärast palub.

Kui Naatan tuli Daaveti juure (2. Sam. 12, 1—14.) ja temale süüasja seletas, kuid mõistukõne saladuses, siis tema „viha süttis väga põlema mehe vastu“ ja mõtles kindlasti üht õiget otsust määrata, kui ta ütles: „Nii tõesti kui Jehoova elab, see mees, kes jeda teinud, see on tõesti surma väärt.“ Aga kui pörutatu oli Naatani sõna: „Sina oled see mees!“ tema vihale ja julgusele.

Ah, kui hoopis teisiti näeme asju, kui nad meisse puutuvad! Siis me muutume kõhklejateks, me leiame vabandusi ja seletusi, sest meie näeme ju „armastaja filmadega“. See nägemine meile enesele on vooorus, aga meie peafime jeda eialgu teistes nägema. Kuid just selles seisab jaatana suurim kavalus, et meile muretseda nii palju tegemist teiste vigadega, meie meelt segada pahanduste läbi, et meie sealjuures ei leiaks vähegi aega ega võimalust omi nõrkusi ja isegi kurjust tähele panna. Ja ometi, kui meie ükskord enesele teefime ülesandeks palvetada: „Armas Isa, näita mulle ometi oma püha Waimu läbi alati minu wigu, mu salajasi patte, anna mulle julgust, et neid näha ja jõudu ja tahtmist, neid ära võita“ — kuidas see meid aitaks meie välisilma, õdesid ja wendi näha hoopis teises valguses: pühitjetutena, mõitlejatena ja wangidena, kes wabastamist igatsewad.

Selle palwe täidminek aga ei sünni ilma tingimusteta. Sumal heidab oma ankrud jisse ainult kindlale põhjale ja Igawese Waim asub ainult selle hinge templisse, kus on õrnus, aukatus ja waikus rikumata päewa karest ja ilmalikudest asjadest.

Tähendamisõnas kümnest neitsist (Mat. 25, 1—13.) näidatakse meile wiis tarka ja wiis rumalat „adventisti“. Wiiel oli õli, püha Waim, lampides ja päälegi weel tagawaraks, aga teisel wiiel oli ainult lampides. Nad jäid magama, kuigi ootajid peigmeeit. Keskööl, kui pimedus kõige suurem, tuli peigmees, ja wiis rumalat, kel puudus püha Waim, kelle õli oli läbi põlenud, jäeti

pulmapeost välja. Kui sagedasti oleme jeda waatepilti näinud! Ja ometi, kui suur on hädaoht, et ma mitte ennast, ainult ennast, selles pildis ei ole näinud. Kas mul on ka ainult nii palju püha Waimu, et tema valgus mulle paistab ainult widewikust õhtuni ja siis, raskuste kesköööl, kustub? Ja kui see, „keda minu jüda armastab,“ küsib „minu päranduse pandi“, minu truuduse märgi järele, pean ma siin waikima ning tühjade käte ja kustunud lambiga tema ees seisma.“

See on püha Waimu ligioleku saladus; ta ei aju mitte igasse jüdamesse. On neid, kes ei jalli teda. Iseäranis meie ajal, kus tuhandete ajalehtede, miljonite raamatute, kutsjala, spordi, raadio ringhäälingu, närwepingutatwa fuurlinna elu mõju meid kõiki ähwardab wallutada, peab ta tihti kurwalt eemale hoidma, sest tema jaoks ei jää üle aega ega ruumi. Kõik need asjad — kui kasulikult, õigel ajal ja õigel miisil nad oleksid ka tarvitatud — mõitwad meie jüdamepõllu nii rikkuda, et iga taewalik taim sääl lämbuma peab. Wida enam meie nendega tegutseme ja oma jõudu kulutame, jeda kindlamad võime olla, et me jeda ei tee ilma juurte kahjudeta meie waimulikule elule. Siin ei pea aga õigust andma ka maailmawõõrale tunnete järele talitamisele. See kuulub kurwemate nähete hulka, mis kristlase juures mõib ette tulla ja kasvatab salalikkust meelt ja ebaalandlikkust. Kristlane on kesk elumõitlusest ja ei mõi pime olla oma aja liikumistes ja kujunewates mõimudes. Aga tema jüdames peab jääma puutumata koht, mis on pühendatud püha Waimule. Püha Waim ei jaa mitte tänasest-homsest meie alaliseks külaliseks; ta tunneb end aegamööda kodusena, ja üsna aegamööda, peaaegu märkamattult awaldab ta oma mõjumõimu, kuni ta ihu ja hinge, jüdanit ja meelt täielikult walitseb ja juhib, ilma sundimata ja wali olemata, waid ainult armastuse walitusketpiga. See aga on — uuestisünd.

Ah, et me tuleksime ometi niisugusele ijeeneje äratundmisele, et waenlane ei saaks meilt rööwida kõige kallima wara ja meid ei matakse nii paljude asjadega, et meie kõit võime, kõit teame. Kõit omame, aga ainult ühte mitte: soowitut Sumala ligiolekut. Temata on jüda armetu, purustatud ja kinni. Kui ta aga elab meie sees, siis ta ei ole meile mitte wõõras, waid armas sõber, kellega meie alati kui ülevalt läkitatud jaadikuga waiksest nõu peame, ja siis, kui meie salajane kuningas kui maailma walitseja awalikuks saab, me hõiskame tema lastega üheskoos: „Waata, see on meie Sumal, keda meie oleme oodanud!“

Miks ma maffan kümniist?

„Sest maa on Issanda päralt ja kõik selle täius.“ 1. Kor. 10, 26.

Kaks asja on Jumal pühaks teinud ja omaks nimetanud.

Esiteks seitsmenda päeva, aja. See päev on märgiks, et Jumal on Looja. Seitsmes päev, hingamispäev ütleb: Jumal on Looja; usud sina seda, siis pea seda päeva pühaks ja mitte teist.

Teiseks kümnis. Kõik loodasjad on Jumal annud inimesele ja sellest kümnenda osa ta on omaks nimetanud ja endale pühitsenud. „Ja kõik maa kümnis nii hästi maa seemneist kui puu viljast, on Jehoova päralt, see on püha Jehoovale.“ 3. Moos. 27, 30. Kümnis juhib tähelepanu sellele, et Issand on päris omanik. Usud sina seda, siis pead ja ustavalt kümniist maksma.

Maa on Jumala päralt... 3. Moos. 25, 23.

Kuld on tema päralt... Aggai 2, 8.

Doomad ja linnud on tema päralt... Saul 50, 10—12.

Loidus on tema päralt... Osea 2, 10.

Lapsed kuuluvad temale... Esj. 16, 20—21.

Meie ise oleme tema omad... 1. Kor. 6, 19—20.

Et seda kõike ära tunda ja Jumala omandusõigust mitte röövida ja seda kellelegi teisele anda, on Jumal kümnise endale pidanud kui üheks märgiks meile, et kõik temale kuulub.

Sellejama põhimõtte on Jumal annud ka Adamale paradisis. Ta ütles: Kõik on sinu oma, aga midagi on sellest minu oma, millest ja ei pea mitte sööma. Nii tõendab Jumal ka nüüd oma omandusõigust kõiges selles, mida ta annab inimesele elamiseks. Meie inimesed oleme ainult majapidajad selle maa pääl. Mat. 25, 14; Luf. 16, 1—2. Ühele ta on annud vähem, teisele roh-

kem omaist varanduseist. Ja meie oleme vastutama selle eest, mis meie oleme saanud. Kui meil on palju, siis meil on palju vastutada, on meil vähem, siis on meil vähem ka vastutada. Kümniist on Jumal kui omaks, pühaks ojaks nimetanud, ja kui meie seda endale peame või teiseks otstarbeks tarvitame, siis ütleb Jumal oma prohveti Malafia läbi, et nii me röövimis Jumalat. Mal. 3, 7—12. Ürgem tehkem seda enam, muidu meil ei ole röömu kohtu päeval, kus meie Jumala palgesse vaatame. Selle kümnise Jumal on määranud oma töö jaoks ja neil, kes kõik oma aja pühendavad Issanda tööle, on õigus seda Issanda osa endale ülespidamiseks saada. 4. Moos. 18, 21. Niiuguse korra on Jumal määranud juba organisatsiooni alguses, jst et ta andis töö inimese kätte. Ja see kord jääb kunni Issanda töö siin maa pääl tehtud. 1. Kor. 9, 13—14.

Ei ole antud uut korda ja apostlid juhtisid tähelepanu sellele, mis juba oli. Ei võinudki uut korda tulla, sest maa ja mis jääl olemas on Jumala päralt, ja see on alles veel tänapäevani. Ja et see nii on, siis on ka wana kord veel maffew.

Sõnakuulmises on õnnistus ja ilma selleta meie ei taha jääda. Mal. 3, 10—11; Luf. 6, 38. Jumal armastab röömuist andjat. 2. Kor. 9, 6—7. Kui meie tahame saada Jumala õnnistust, siis olgem sõnakuulelikud ja ustavad. Kui tahame röömu kohtu päeval, siis olgem sõnakuulelikud.

Maa on Issanda päralt ja kõik selle täius. Usud sina seda, mu armas lugeja, siis tõenda seda selles, et ja ustavalt Issandale kümniist annad.

E. E. Vabienco.

Rodune terwishoid.

Loodusseadusteist üleastumine meie igapäewases elus on olulisemaid allikaid, kust haigused tulewad. Kord ja puhtus on taewa seadused. Kui Issand tahtis oma kätte awaldada Siinai mäel, siis ta andis Moosesele walju korralduse selles asjas: „Mine rahwa juure ja pühitse neid täna ja homme, ja pesku nemad oma riided ära.“ Seda kätti neile, et nad kõikid ilmuda puhtana Issanda ette. Ta on korra Jumal ja ta nõuab ka oma rahwalt korda ja puhtust.

Issraeli rahwal ei pidanud olema mingil juhul puhtusetust riides ega iifus. Kes mingiugust puhtusetust enda juures sallis, pidi leeriist eemaldatud olema õhtuni ja enne tagasi tule-

miist ta pidi oma riided ja ennaist puhastama. Ka kätti neile igasugused haiged paigutada leeriist eemale. See oli niihästi terwishoiu nõue kui ka usu komme. Issand ei nõua tänapäew oma rahwalt vähem, kui tolgi ajal. „Sooletus puhtuses tekitab haigusi; jst need ei tule põhjusteta. Age külgehattaw palawik ja kaff on lahti puhkenud linnades ja maal, mida peeti väga termeteks ja on toonud surma või armetust. Paljudel juhtumitel tulewad haigusidud, mis õhku täidawad, nende eluruumidest, kes sellele haigusele ohwriks langenud.

Paljud majad möbleeritakse hästi ja seda enam uhkuse kui mõnuse wõi terwise pärast. Parimad

toad hoitakse pimedad ja kinnised, sest muidu hele valgus rikuks kallist mööblit, vaipade wärm pleegiks ja pildiraamid kaotaksid oma hiilguse. Kui küllalised toredasse tuppa kutjutakse, siis nad wõiwad jääd niiske õhu tõttu end kergesti külmetada. Ka wõõraste-toad hoitakse kinnised. Magamistoad peaksid olema ruumikad ja nii jisse seatud, et wärskel õhul oleks juurepääs päewal ja ööl. Kes on maganud halvasti õhutatud toas, tunneb end ärgates roidununa. Põhjus on see, et eluandew õhk puudus ja fogu keha pidi jelle all kannatama. Kes magab woodis, mis ei ole õhutatud ja päikeje paistel olnud, paneb oma terwise ja mõnikord koguni oma elu mängu. Päewa jookful peaksid kõik toad saama vähemalt mõni tund wärsket õhku ja päikejepaistet. Kui teie olete Jumala ligiolekus teadlikud ja teil on armastusrikas ja tõsine meel, siis üks korralik kodu, mida ehitakse wärskel õhu ja aulise päikejepaistega ning rõõmustatakse omakasupiiuidmata wõõraste wastuwõtmisega, on teie perekonnale ja wäinule teekäijale taewaks maa pääl.

Hommiikul üles tõustes oleks paljudel hää, fogu keha üle pesta. Sellega kõrwaldatakse kõik mustus kehalt; ta jääb õrnaks ja pehmeks ja wereringwool on korras. Kes tahab häämeelt tunda hääst terwisejt, ei peaks jagedast wannitust teemata jätma. See wõimaldab terwele ja isegi haigele täielist ja waba hingamist, sellega elustatakse meeleolu ja keha, lihased saawad paenduwamaks ja mõistus jalgemaks. Wannitus rahustab närwe, ja jelle asemel, et külmetuda, juht tugewetaks külmetuse wastu, sest edendatakse wereringwoolu. Weril surutakse keha wälisele pinnale ning woolab kergesti ja ühtlaselt läbi joonte.

Aed ilujate lillede ja pöösastega kodust parajasel kaugusel awaldab hääd mõju perekonnale. Aga warjuheitwad puud ja pöösad, mis maja tihedalt ümbritsewad, takistawad õhu woolu ega lase päikefekiertel jisse tungida. Sellepärast on õhk, iseäranis niisketel aastaagadel, majas waga niiske. Kes niijuguses niiskes toas magab, saab reumatismi, kopsuhaigused ja närwinõrkused. Kus mädaneb suur hull lehti, kui neid kiiresti ei kõrwaldata, need mürgitawad õhku. Elumajad peaksid, nii kui wähegi wõimalik, ehitatama kõrgetele kohtadele. Kui maja ehitatakse jinna, kus wõib koguda ja püüda weji kuni aegamööda kuuwab, siis tõusewad ühtelugu niiskejt maast üles kahjulikud aurud ja need on jagedasti põhjujeks kaelawaludele, palawikudele wõi kopsuhaigustele.

Paljud ootawad, et Jumal neid haiguste eest hoiaks, sest nad paluwad jeda temalt; aga kes ei

tingi tähelepanu loodusseadustele, nende palwet Jumal ei kuule; sest nende usk pole jaanud täielikuks tegude läbi. Kui meie oma kõige paremat teeme, et oma terwiht hoida, siis wõime paluda Jumalalt tema õnnistust meie jõupingutusele ja oodata kõige paremat. Siis ta kuuleb ka meie palwet oma püha nime juureks tegemiseks. Aga kõik peaksid aru saama, et neil ije ka jääljuures on teha üks osa. Jumal ialgi ei hoiu ime läbi nende terwiht, kes ütskõikse hoolimatusega astuwad üle terwishoiureeglitejt.

Mõned pingutawad end liiga, ilma et wõimaldaks endale aega puhkuseks. Puhkus on aga waga tarwilik igaihele, kes kehalihtelt töötawad ja weel enam tarwilik neile, kes pääasjalikult pääga töötawad. Meie hingeõndjus ega Jumala austamine ei nõua, et meie oma mõistust alati pingutaksime, isegi mitte usu asjades. On lõbustusi, nagu tants, teatriskäimine jne., mida meie ialgi ei wõi hääks kiita, sest et Jumala sõna jeda hukka mõistab, sest nad awawad ukjed juurtele pahedele. Et need inimejt ärritawad, jünnitawad nad mõneski meeles kirge mängimiseks ja ülekätminekuks. Kõik need lõbustused olgu kristlaste poolt hukka mõistetud ja ajendatud jüütute asjadega.

G. G. W.

Kafutage jubust!

Et kõikidele koguduse liikmetele öde G. G. White kirjandusega tutvunemist wõimaldada, selleks oleme ostsustanud järgmiste tema julest eesti keeles ilmunud teoste hindu järgmiselt alandada:

Suur wõitlus,

pooltalingori köites Kr. 2,00.

Tunnistused kogudusele,

talingori köites Kr. 1,50.

Kolportööride käjiraamat,

talingori köites Kr. 0,50.

Kes waimulikulus elus edasi jõuda soowib, see hindab öde G. G. White kirjatoib.

Et neid raamatuid enam wäljaanda ei tawatseta, siis kasutage iga üks jeda wõimalust.

Siioni laulus,

kogudustele 10 ja enam ekf. forraga tellides Kr. 1,50.

G. B. Adw. Eesti Kirjandusladu.

Hind 8 senti.

Wäljaandja: G. B. Adw. K. Eesti Kirj. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Mary Saks'ale. Merepuiestee nr. 14-a, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Merepuiestee nr 14-a, Tallinnas. Abitoimetaja: E. Mägi.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ahijuse trükituba. Dikt. t. 2. 1931.